

Doeltreffend verwerpen in de bezwaar- en beroepsfase

Mr. R. Snel

TRIP

ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

2008

OVERTUIGEND

Programma

- 13.00-14.30   Introductie
                    Recente ontwikkelingen
                    Maken verweer
- 14.45-16.00   H6, 7 en 8

Inleiding

- Even voorstellen..
- Wat gaan we doen?
  - Schiften en ordenen
  - Repareren
  - Procederen

Introductie: schiften en ordenen

- **Ontvankelijkheid: waartegen komt iemand op?**
  - Besluit of niet
  - Belanghebbendheid
  - Termijnen
  - Kan het besluit er iets aan doen? (procesbelang)
- **Inhoudelijk: wat zegt iemand eigenlijk?**
  - 6:13 en grondenfuik
  - Bijv: 3:4 lid 1: doet het ter zake?
  - Staat het (nu) nog ter discussie?
    - **Formele rechtskracht**
    - **Herhaalde aanvraag**

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (besluit)

- Verhouding civiele rechter tot bestuursrechter
- Spelverdeling:
  - Bestuursrechter heeft voorrang,
  - Civiele rechter is achtervang
- Makkelijk? Nee!

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (besluit)

- **Moeilijke gevallen:**
  - Zelfstandig schadebesluit
  - Nadeelcompensatiebesluiten
  - NB! Kabouterhuisje-kwestie
- **Wetsvoorstel: alles anders**
  - Primaat schade: civiele rechter
  - Eigen nadeelcompensatieregeling in de Awb

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (besluit)

- Andere “moeilijke” besluiten:
  - Gedogen en weigeren te gedogen
  - Niet-besluiten
  - Bestuurlijk rechtsoordeel
  - “Aanvaarden” van meldingen
- Uitzonderingen
  - Zwarte lijst: nb! wijziging dankzij Wro
  - Besluiten ter voorbereiding
  - etc.

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (termijnen)

- Termijnen uit de wet
- Nb! Wijziging termijn zienswijze
- Nb! Pro forma zienswijze?
- Wanneer begint/eindigt het
  - Bekendmaking
  - Niet-besluiten; niet onredelijk laat
- Ontvangst
  - Elektronisch
  - Alternatieve post
  - Bewijs van ontvangst

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (termijnen)

- Verschoonbare termijnoverschrijding?
  - Onjuiste voorlichting
  - Causaal verband met overschrijding
- NB! verhouding tot “kennelijkheid”: altijd even “horen”

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (belanghebbende)

- Belanghebbende, artikel 1:2

- lid 1

- Onder belanghebbende wordt verstaan degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

- lid 2

- Ten aanzien van bestuursorganen worden de aan hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.

- lid 3

- Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (belanghebbende)

- Ruimtelijke zaken:
- Afstand- en zichtcriteria
- Niet absoluut: “ruimtelijke uitstraling” bepalend
- Voorbeelden:....

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (belanghebbende)

- Concurrenten
- Indirect belanghebbend: gelijkgericht?

Schiften en ordenen: ontvankelijkheid (procesbelang)

- Belanghebbendheid versus procesbelang
- Zie: boekje Schreuder-Vlasblom
  - Belang bij een “beter” besluit?
  - Schade
- Concurrerende aanvragen
- Extreem geval: misbruik van procesrecht?

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: inhoudelijk (fuiken)

- Grondenfuiik?
  - Eerste aanleg afgeschaft
  - Hoger beroep alleen RvS
  - Wel: 6:13 Awb “onderdelen” van het besluit (nb leidt niet tot *gedeeltelijke* niet-ontvankelijkheid)
  - Toets aan goede procesorde
- Bewijslast –verdeling
  - 3:2 Awb, primair: bestuursorgaan zelf
  - 4:2 Awb, aanvrager met beoordelingsruimte bestuur
  - 8:42 Awb: bij rechter: eigener beweging
  - Dan ev. aanvullen feiten door rechter (8:69)

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: inhoudelijk (aangevoerde relevant?)

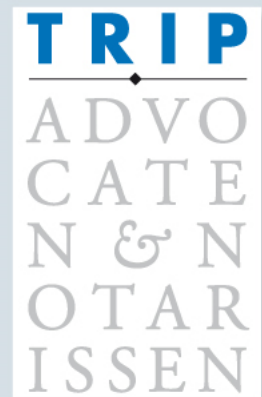

- Relevante belangen?
- Houden gevreesde gevolgen rechtstreeks verband met het besluit?
- NB! Geen relativiteit!
- Kan het besluit er iets aan veranderen?

Schiften en ordenen: inhoudelijk (staat het nog ter discussie?)

- Onherroepelijkheid eerdere besluiten (“formele rechtskracht”)
  - Samenhangend met eerder besluit (projectbesluit)
  - Verzoek om terug te komen
  - Gaat om “dictum” besluit
- Herhaalde aanvraag (4:6 Awb)
  - Nieuwe aanvraag als bv, andere grondslag, ander tijdvak, etc.
  - Nova (nieuwe jur. niet, andere feiten wel)
  - EG: 4:6 Awb telt onder omstandigheden niet

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: inhoudelijk (staat het nog ter discussie?)

- Gezag van gewijsde: onherroepelijke overwegingen van de rechter
- “Brummen”-jurisprudentie
- M.n. nieuwe beslissingen op bezwaar

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Schiften en ordenen: inhoudelijk (vormvoorschrift?)

- 6:22 Awb

Schiften en ordenen: inhoudelijk (repareren!)

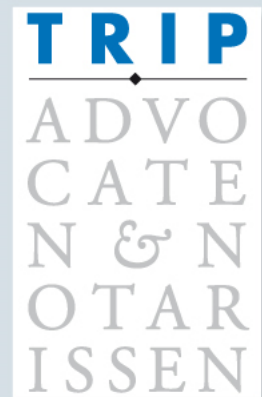

- Kan het? Ja!
- Hoofdregel: als je kunt besluiten dan ook terugnemen/wijzigen (maar abbb)
- Alleen motiveringsgebreken? Nee!
- 6:18 en 6:19 Awb
- Toekomst: “bestuurlijke lus”

Procederen: Enkele “lastige” onderwerpen

- Geen uitputtende behandeling
- Paar onderwerpen en actualiteiten:
  - 6:18 en 6:19 Awb
  - Fictieve weigering
  - 7:1a Awb: rechtstreeks beroep
  - 7:4: indiening ozbh stukken
  - 7:9 Awb: horen over “nieuwe gegevens”
  - 7:11 Awb
  - 7:15 Awb

OVERTUIGEND

Procederen: Enkele “lastige” onderwerpen

- 6:18 en 6:19 Awb

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Bezwaar (fictieve besluiten)

- Fictieve weigering
- Belang verdagingsbeslissingen
- Aangrijpingspunt voor vovo
- Voorziening bij toepassing afdeling 3.4
- Proceskostenveroordeling?

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Bezwaar (rechtstreeks beroep)

- Artikel 7:1a Awb: rechtstreeks beroep
- Nieuw, relatief weinig toegepast
- Vrij “strakke” regeling
  - Meteen vragen (al bij de pro forma)
  - Iedereen moet het willen
- Verstandig voor het bestuursorgaan?
M.i.: nee!

Procederen: Bezwaar (stukken)

- Op de zaak betrekking hebbende stukken
- Termijnen van 1^e en 2^e lid
- Artikel 7:4 lid 6 tot en met 8: om gewichtige redenen geheime stukken

Procederen: Bezwaar (nieuwe gegevens)

- Nieuwe gegevens (7:9 Awb)
  - Kende burger ze al
  - Heeft hij er iets over gezegd
  - Is het bepalend voor het nieuwe besluit
- Denk m.n. aan situaties na vernietiging
- Zekerheidshalve: horen!

Procederen: Bezwaar (volledige heroverweging)

- 7:11 Awb
  - Ex nunc
  - Op de *grondslag* bezwaar
  - Ook beleids- en doelmatigheid
- Wat heroverweeg je?
  - 8 vuistregels van Sanders (JBplus, 2005):
- Reformatio in peius
  - Materieel niet slechter
  - Nieuwe grondslag mag

Procederen: Bezwaar (proceskosten)

- Artikel 7:15
  - Maatstaf toekenning
  - Bedragen: besluit proceskosten
  - Intrekken helpt niet
  - Bij fictieve weigering?
- Nog ruimte voor civiele vergoeding?

Procederen: Beroep: enkele onderwerpen

- Lang niet uitputtend, maar wel:
  - “Zittinggericht werken”
  - 8:29 Awb: geheimhouding
  - 8:31 Awb: sanctie op geen medewerking
  - 8:44 comparitie, 8:50 descente en 8:51
  - Versnelde vs. vereenvoudigde behandeling
  - 8:69
  - 8:72
  - 8:73
  - 8:81 Awb

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep (zittinggericht werken)

- Zittinggericht werken: Rechter zelf “ziet” het dossier vaak pas vlak voor de zitting
- Verzoeken voor voorfase uitdrukkelijk doen (niet in het beroepschrift) en desnoods gewoon griffie bellen!
- “Laatste woord” (11^e dag voor de zitting) heeft relatief groot gewicht

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep (geheime stukken)

- 8:29 Awb: geheimhouding om gewichtige redenen
  - Denk bv. aan Wob-weigeringsgronden, maar “dekt” elkaar niet (precies)
- Vaak in Wob-procedures
- Nb! Toestemming

Procederen: Beroep (sanctie op geen medewerking)

- 8:31 Awb: sanctie op geen medewerking
- NB! Verweerschrift is niet verplicht, dus niet de gevolgen die geraden voorkomen.
- OZBHS niet geven valt er wel onder. Maar meestal via inlichtingencomparitie
- Sanctie meestal in sfeer bewijslastverdeling

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep (vooronderzoek)

- 8:44 Inlichtingencomparitie,
- 8:45 verzoek om informatie (nb lid 2!)
- Getuigen en deskundigen
  - Bijzondere positie arts
- 8:50 en 8:51 descente rechter of griffier

Procederen: Beroep (snel versus eenvoudig)

- 8:52: versneld betekent “slechts” verkorting van een paar termijnen (maar niet van de behandelingsduur bij de rechtbank)
- Gebeurt zelden en helpt niet zoveel
- Wel vaak bij fictieve weigeringen
- Beter: beroep + vovo en kortsluiting vragen

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep (snel versus eenvoudig)

- 8:54: vereenvoudigd betekent zonder mondelinge behandeling
- Alleen in “kennelijke” gevallen
- Verzet!
- Nieuw: 8:54a kennelijk ten onrechte rechtstreeks beroep

Procederen: Beroep (grondslag beroepschrift)

- Veel over te doen
- Groot belang voor omvang geschil
- Voorbeeld: discussie over bijgebouw, niet over strijdigheid BP

Procederen: Beroep (wat mag de rechter doen?)

- 8:72 Awb gegrond ongegrond
- Vernietiging geheel of deel
- Maar soms: rechtsgevolgen in stand laten
- Opdracht tot nieuw besluit met inhoudelijke aanwijzingen
- Zelf uitspraak in de plaats stellen besluit
  - Alléén als geen beleidsruimte meer
- Voorlopige voorziening in de bodemuitspraak
- Dwangsom

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep (voorlopige voorziening)

- 8:81 Awb
- Formele connexiteit
- Inhoudelijke connexiteit
- Denkbare voorzieningen
- Spoedeisend belang (niet louter financieel)
- Einde voorlopige voorziening (8:85)
- Kortsluiten (8:86)

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND

Procederen: Beroep: enkele onderwerpen

- Lang niet uitputtend, maar wel:
  - “Zittinggericht werken”
  - 8:29 Awb: geheimhouding
  - 8:31 Awb: sanctie op geen medewerking
  - 8:44 comparitie, 8:50 descente en 8:51
  - Versnelde vs. vereenvoudigde behandeling
  - 8:69
  - 8:72
  - 8:73
  - 8:81 Awb

TRIP
ADVO
CATE
N & N
OTAR
ISSEN

OVERTUIGEND